

ЗАПРОШУЄМО ДО МАНДРІВКИ СЕЛОМ ЗАВИШНЕМ

Підготували: **Мисик Дарія та Матолінець Соломія**, слухачки КЗ
«Сокальська Мала академія наук учнівської молоді імені Ігоря
Богачевського»

Науковий керівник: **Мусій Світлана Степанівна**, вчитель КЗ
«Сокальська Мала академія наук учнівської молоді імені Ігоря
Богачевського»

М – КОЛИСКА ДОЛІ

О
Є
С
Е
Л
О

З історії села Завишнтя

Понад п'ять віків на лівому березі Західного Бугу, за 3 кілометри від районного центру Сокаля, стоїть мальовниче село Завишень. Тут, у 347 будинках, проживає 1100 жителів. Перша письмова згадка про село відноситься до 1531р.

Усна традиція пов'язує походження назви села з назвою невеличкої річки Вишнівки, лівої притоки Бугу. За другою версією - село знаходилося за густими вишневими садами, «за вишнями» - Завишнтя, Завишень..

- 1874 р. – через землі села прокладено залізничну колію Сокаль – Рава-Руська – Ярослав
- 1874 р. – перша письмова згадка про заснування однокласної школи
- 1878 р. - прокладення битого шляху через Завишень, який зв'язав Сокаль зі Львовом
- 1882 р. – збудовано церкву Різдва Пресвятої Богородиці
- 1911 р. – засновано товариство «Просвіта»
- 1912 р. – реорганізовано однокласну школу в двокласну
- 1928 р. – збудовано читальню «Просвіта»
- 1932 р. – в селі виникла підпільна організація ОУН
- 1932 р. – засновано Союз українок
- 7 травня 1946 р. – насильницьке виселення 250 сімей на схід
- 16 липня – 1 серпня 1947 р. – вивезення завишенців до Польщі під час операції «Вісла»
- 1952 р. – повернення з вигнання
- 1962 -1990 р. – закриття церкви
- 1966 р. – збудовано Народний дім
- 1973 р. – газифіковано село
- 1987 р. – хоровому колективу «Хлібодар» присвоєно звання Народного
- 1989 р. – звання Народного отримав художньо-просвітницький колектив
- 1989 р. – створено осередок Товариства української мови
- 4 лютого 1990 р. – створено осередок НРУ та СНУМу
- 17 квітня 1990 р. – відновлено і освячено Пам'ятку Свободи
- травень 1990 р. – відновлено Козацьку могилу
- 19 травня 1991 р. – відкриття пам'ятника Т. Шевченку
- 24 листопада 1991 р. – відкрито меморіальну плиту з іменами загиблих стрільців УГА, воїнів УПА на Стрілецькій могилі
- 2006 р. – збудовано каплицю Покрови Божої Матері до 60-ї річниці насильного виселення з рідного краю
- 2010 р. – відкрито дитячий садок, перетворено початкову школу на НВК
- 2015 р. – освячено каплицю Матері Божої на вул. Українській
- 2023 р. - відновлено хрест, як пам'ять про переселенські акції 1946-1947 років.

ЕКСКУРСІЙНИЙ МАРШРУТ «МОЄ СЕЛО - ЗЕМЛЯ МОЇХ БАТЬКІВ»

1 Придорожній хрест при в'їзді в село – **2** Могила Січових Стрільців (1992 р.)– **3** фігура Матері Божої – **4** парк імені П. А. Гнатюка та Пам'ятка свободи (1848 р.) – **5** церква Різдва Пресвятої Богородиці (1882 р.) - **6** пам'ятник Т.Г.Шевченку (1998 р.) – **7** Обітний хрест (2014 р.) – **8** каплиця Покрови Пресвятої Богородиці (2016 р.) – меморіальна дошка, присвячена В. Василяшку («Перемозі»)(2018 р.), на Народному домі – **9** каплиця Пресвятої Богородиці (2015 р.)

Опис екскурсійного маршруту

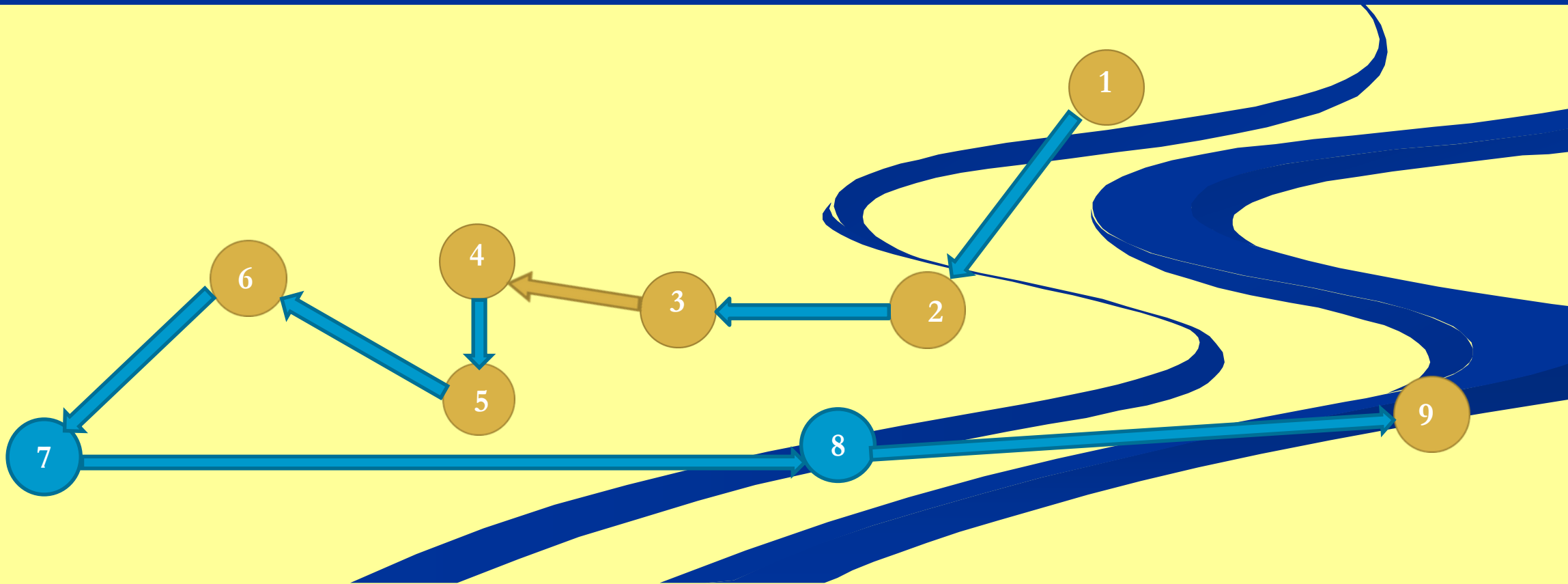
Тематика маршруту – історико-краєзнавча

Початок маршруту – в'їзд у с. Завишень (від траси Сокаль-Червоноград)

Закінчення маршруту – виїзд зі с. Завишень (вул. Українська, каплиця Пресвятої Богородиці)

Загальна протяжність маршруту – 3, 5 км

Екскурсійні об'єкти:

1

Придорожній хрест як пам'ятний знак

Хрест при в'їзді в село є своєрідним оберегом і нагадує про переселенські акції 1946-1947 років.

У 2006 р. встановлено (2013 р. відновлено) громадою на пам'ять про трагічну сторінку в історії – виселення жителів з рідної землі

Фото автора

Могила Січових Стрільців

24 листопада 1991 р. відкрито меморіальну плиту з іменами загиблих стрільців УГА, воїнів УПА на Стрелецькій могилі

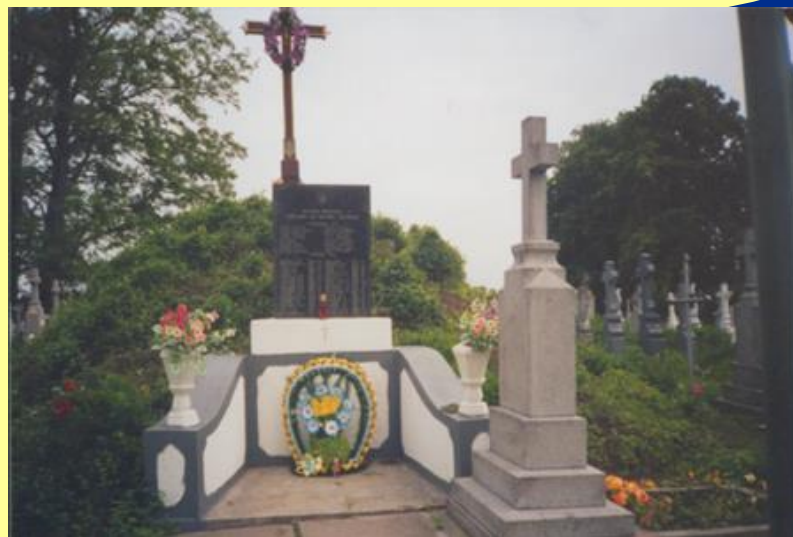

Фото автора

3

Фігура Матері Божої

Фото автора

4

Сквер імені Петра Гнатюка з Пам'яткою Свободи

Фото автора

5

Церква Різдва Пресвятої Богородиці

Окрасою села є Церква Різдва Пресвятої Богородиці
1882 р.

Стояла зачиненою у 1946 – 1957 та 1962 – 1989 рр.
Збереглися дані про боротьбу жителів села за церкву.

Спочатку в ній влаштували колгоспний склад, а
пізніше – сільський краєзнавчий музей.

У 1990 році церква відкрита.

Збереглися відомості про парохів та захисників
церкви в час закриття.

Фото автора

6

Пам'ятник Тарасу Шевченку

19 травня 1991 р. –
відкриття пам'ятника
Т. Г. Шевченку

Фото автора

7

Подячний придорожній хрест «На славу Божу»

Відновлено жителями села у 2014 році

Фото автора

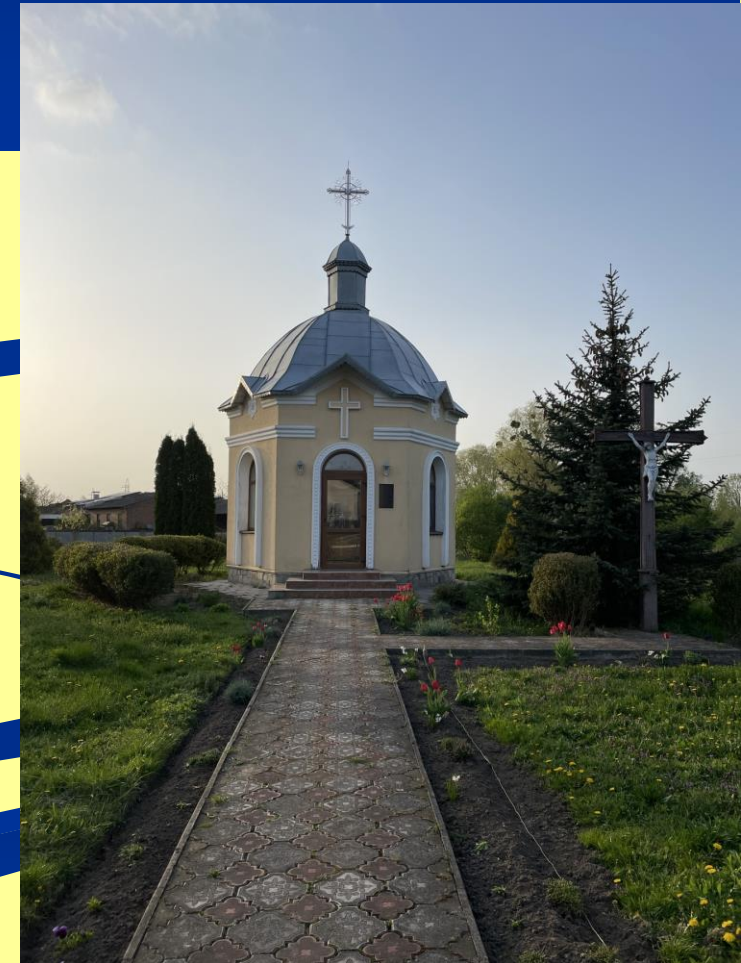
8

Каплиця Покрови Божої Матері

Споруджена і освячена у 2006 році на честь
60-річчя повернення завишенців на Батьківщину після
насильного виселення

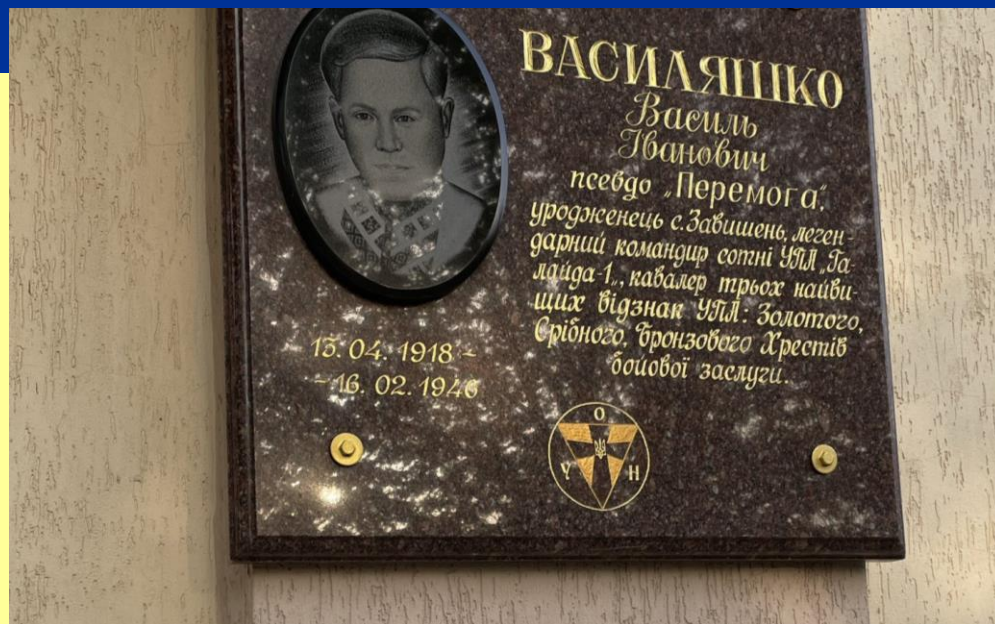

Фото автора

Меморіальна дошка на честь славного земляка Василя Василяшка («Перемоги»)

У 2018 р. відкрито меморіальну дошку видатній постаті, уродженцю с. Завишень - Василю Василяшку («Перемозі») – курінному сотні, який був кавалером трьох нагород ордену Бойової Заслуги УПА – Лицар Бронзового, Срібного (2-го класу) і Золотого (1-го класу) Хрестів Бойової Заслуги. Єдиний діяч УПА який прижиттєво нагороджений трьома відзнаками цього ордену. Один із двох діячів УПА, які були кавалерами трьох Хрестів ордену Бойової Заслуги.

Каплиця Матері Божої

Споруджена з ініціативи
місцевого підприємця
Володимира Куртяника
у 2015 році.

Він має свій бізнес – кафе-ресторан
«Два серця», де мешканці не лише села,
а й інших населених пунктів
відзначають урочисті події у своєму
житті. Тут часто відбуваються весілля,
хрестини, то молодята і молоді батьки у
цій капличці мають змогу попросити
опіки Матері Божої для себе і своєї
родини.

Фото автора

Моє село – початок України,
Ота маленька стежечка у світ.
Допоки ти – Вкраїна не загине
У гомоні прийдешньому
століть!

Фото автора

Ласкаво просимо

у село Завишчєнь

